

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 7.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0211 (COD)

11604/23
ADD 2

EF 230
ECOFIN 756
UEM 231
CONSOM 268
CODEC 1322

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. június 29.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2023) 234 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumokat kíséri: Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a digitális euro létrehozásáról és Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a digitáliseuro-szolgáltatásoknak az olyan tagállamokban bejegyzett pénzforgalmi szolgáltatók általi nyújtásáról, amelyek pénzneme nem az euro, és az (EU) 2021/1230 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az SWD(2023) 234 final számú dokumentumot.

Melléklet: SWD(2023) 234 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.6.28.
SWD(2023) 234 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumokat kíséri

Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE
a digitális euro létrehozásáról

és

Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE
a digitáliseuro-szolgáltatásoknak az olyan tagállamokban bejegyzett pénzforgalmi
szolgáltatók általi nyújtásáról, amelyek pénzneme nem az euro, és az (EU) 2021/1230
európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

és

Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE
az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségéről

{COM(2023) 364 final} - {COM(2023) 368 final} - {COM(2023) 369 final} -
{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final}

A fellépés szükségessége

A digitalizáció és az új technológiák egyre mélyebben átformálják az európai polgárok életét és az európai gazdaságot. A készpénz a központi banki pénz egyetlen olyan formája, amely mindeddig a nyilvánosság rendelkezésére állt, ám nem használható a digitális szférában. Ez azt jelenti, hogy a fizetések egyre nagyobb hányada esetében az embereknek és a vállalkozásoknak már nincs lehetőségük arra, hogy központi banki pénzt válasszanak. Emellett a polgárok és a vállalkozások mindinkább a magánjellegű digitális fizetőeszközök felé mozdulnak el, még azokban a helyzetekben is, amikor a készpénz is felhasználható lenne. A központi banki lakossági digitális pénz hiánya az euroövezetben fokozatosan alááshatja az eurorendszer monetáris szuverenitását. A digitális korban a széles körben elérhető és felhasználható központi banki pénz hiánya a magánjellegű fizetőeszközök iránti bizalmat is csökkentheti, amely azok állami központi banki pénzekre való paritásos átválthatóságán alapul. Végezetül a digitális gazdaságnak a kockázatmentes központi banki digitális valutára az ipar 4.0 és a web3 támogatása érdekében is szüksége van.

Lehetséges megoldások

A meglévő vagy tervezett uniós vagy magánkezdemenyezések (pl. az azonnali fizetésekkel kapcsolatos uniós kezdeményezés) a magánpénzeszközök felhasználásán alapulnak, ezért nem foglalkoznak a központi banki pénz formájával és rendelkezésre állásával kapcsolatos mögöttes kérdéssel. Ezzel szemben a probléma kezelhető a központi banki pénz digitális változatával is, azaz a lakossági fizetések céljára rendelkezésre bocsátandó digitális euróval.

A nyilvánosság rendelkezésére álló központi banki pénz új, az eurorendszer által kibocsátott eurobankjegyekkel és érmékkel párhuzamosan használandó formáját az EUMSZ 133. cikkén alapuló uniós rendelettel kell létrehozni és részleteiben szabályozni.

Ez az elemzés a digitális euro létrehozásának és kulcselemei szabályozásának hatását értékeli azon általános célkitűzés fényében, hogy az Európai Központi Bank (EKB) által kibocsátott központi banki pénz támogassa az uniós gazdaságot a digitális korban, megőrizve ugyanakkor a készpénz szerepét. Az elemzés emellett két konkrét célkitűzést is figyelembe vesz: 1. az euro monetáris horgonyként betöltött szerepének megerősítése a digitális korban annak biztosítása révén, hogy a központi banki pénz fizikai és jövőbeli digitális formájában egyaránt széles körben elérhető legyen az euroövezet felhasználói számára, és azokat a felhasználók elfogadják, a pénzügyi stabilitás megőrzése mellett, valamint 2) az EU nyitott stratégiai autonómiájának megerősítése az euro más valutákkal, harmadik országbeli központi banki digitális fizetőeszközökkel és egyéb, nem euróban denominált, magánjellegű fizetőeszközökkel szembeni versenyképességének növelésével.

A digitális euro bevezetésére több lehetőség is kínálkozik. A javasolt alternatívák azt vizsgálták, hogy miként lehetne szabályozni a digitális eurót a szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében, és ezzel párhuzamosan egyensúlyba hozni a legfontosabb kompromisszumokat: i. a széles körű használat lehetővé tétele a magánjellegű fizetési megoldásokkal való tisztességes verseny biztosítása mellett, ii. a magánélet védelme a nyomonkövethetőség biztosítása mellett, iii. a széles körű használat biztosítása a pénzügyi

stabilitás és a hitelnyújtás védelme mellett, valamint iv. a nemzetközi felhasználás támogatása az euroövezeten kívüli országok és az eurorendszer kockázatainak csökkentése mellett.

Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Az eredményesség, a hatékonyság és a koherencia összehasonlítása alapján a Bizottság a lehetőségek alábbi kombinációját részesíti előnyben:

- a digitális euro törvényes fizetőeszközi státuszának biztosítása valamennyi kedvezményezett számára a digitális euro elfogadására vonatkozó kötelezettséggel, indokolt és arányos kivételek mellett (1c. opció), valamint önkéntes vagy célzottan kötelező forgalmazási konstrukciók kíséretében (1e/f. opció). A kereskedői túlszámlázás elkerülése érdekében kötelező felső határokat kell meghatározni a jogalkotó által megállapított és az EKB által kidolgozott módszertan alapján. (1h. opció). A központi banki pénzek valamennyi formája közötti koherencia biztosítása érdekében javasolt továbbá a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségének egy párhuzamos jogalkotási javaslatban történő szabályozása;
- a magánélet magas szintjének biztosítása az alacsony értékű offline érintéses fizetések esetében a felhasználók személyazonosságával kapcsolatos személyes adatoknak a kezelése révén a digitáliseuro-fizetési számláknak a pénzforgalmi szolgáltatóknál történő megnyitásakor, de a tranzakciós adatok pénzforgalmi szolgáltatókkal való közlése nélkül, miközben az online fizetések a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem jelenlegi követelményeivel összhangban a magánjellegű digitális fizetési eszközökhöz hasonlóan lennének kezelve (2c., 2d. opció);
- a pénzügyi közvetítők kiiktatásával és a pénzügyi stabilitással kapcsolatos kockázatok csökkentése azáltal, hogy az Európai Központi Bank határértékeket állapíthat meg és eszközöket alkalmazhat a digitális euro értékőrző funkciója tekintetében (3b. opció).
- A digitális eurót először az euroövezetben tartózkodási hellyel vagy székhellyel rendelkező természetes és jogi személyek, valamint a látogatók számára bocsátának rendelkezésre (4c. opció), de egy későbbi szakaszban az Unióval és/vagy az Európai Központi Bankkal kötött megállapodások és/vagy intézkedések függvényében a digitális eurót kiterjeszthetik az euroövezeten kívüli tagállamokra és harmadik országokra is az eurorendszer és az euroövezeten kívüli országok pénzügyi stabilitását és monetáris szuverenitását fenyegető kockázatok csökkentése érdekében (4b. opció).

Az alternatívák ilyen kombinációja számos előnnyel járna. A felhasználók fizetési döntéseik során több választási lehetőséggel rendelkeznének és tranzakcióik biztonságosabbá válnának, mivel a digitális fizetések során nemcsak kereskedelmi banki pénzt, hanem központi banki pénzt is használhatnának. Emellett előnyös lenne számukra a monetáris rendszerbe vetett bizalom megőrzése, amelyet a digitális monetáris horgony szerepét betöltő pénz biztosítana, ami végső soron a monetáris politika működőképességét és hatékonyságát is támogatja, és ezáltal hozzájárul a pénzügyi stabilitáshoz és a stabil makrogazdasági környezethez. A könnyen használható digitális euro a pénzügyi kirekesztés további felszámolását is elősegítené a digitalizált társadalomban. A kereskedők több fizetési megoldás közül választhatnának, és élveznék a páneurópai pénzforgalmi piacon kialakuló nagyobb verseny előnyeit, különösen a magán fizetési szolgáltatókkal folytatott tárgyalások során. A pénzforgalmi szolgáltatók forgalmazhatnák a digitális eurót ügyfeleik körében, díjbevételt termelhetnének, és a digitális euróra épülő további innovatív szolgáltatásokat kínálhatnának.

Emellett a digitális euro támogatná a nyitott stratégiai autonómiát azáltal, hogy olyan új fizetési rendszert hozna létre, amely ellenálló lenne az esetleges külső zavarokkal szemben. A digitális euro az európai vállalkozásokat is támogathatná az ipar 4.0 és a web 3 hálózat jövőbeli felhasználási eseteiben azáltal, hogy központi alternatívát biztosít számukra a feltételes fizetési műveletekre. Ami az euro nemzetközi szerepét illeti, míg a digitális euro első lépésben az euroövezetre összpontosítana, egy későbbi szakaszban az euroövezeten kívüli felhasználást is elő lehetne irányozni, feltéve, hogy a pénzügyi stabilitással és a monetáris szuverenitással kapcsolatos kockázatokat megfelelően korlátozzák. Ez ösztönözheti a kereskedelmet, és csökkentheti az árfolyamkockázatokat.

A kezdeményezés végrehajtási költségei az eurorendszert, a kereskedőket és a pénzforgalmi szolgáltatókat terhelnék. Az eurorendszernek be kellene ruháznia az online és offline digitáliseuro-infrastruktúra létrehozásába, beleértve a hálózatot és az elszámolási infrastruktúrát is. A pénzforgalmi szolgáltatók egyszeri költségei magukban foglalják a következők költségeit: front-end rendszerek (alkalmazások, online banki szolgáltatások, ATM-ek), back-end rendszerek (beleértve a fizető fél és a kedvezményezett (elfogadó) oldalát, valamint az elszámolási és számlakezelési rendszerekkel való integrációt), a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem, a csalás elleni küzdelem, a számviteli és egyéb üzleti folyamatok kiigazítása. A kereskedőknek meg kellene fizetniük annak költségét is, hogy termináljaik képesek legyenek elfogadni a digitáliseuro-fizetéseket. Arányossági okokból az előnyben részesített alternatíva kivételeket ír elő a kedvezményezettek egyes kategóriái számára a kötelező elfogadás alól, figyelebe véve azt is, hogy a magánjellegű elektronikus fizetési eszközöket elfogadó kereskedőknek és nem kormányzati szervezeteknek a digitáliseuro-fizetéseket is el kellene fogadniuk. A fogyasztóknak is lehetnek tanulási költségeik, hasonlóan az online banki szolgáltatásokhoz vagy az új alkalmazásokhoz kapcsolódó tanulási költségeikhez.

A kezdeményezés emellett működési (ismétlődő) költségeket is maga után vonna. Az eurorendszert érintő várható költségek például a digitális eurorendszer működtetésével, a kezdeményezés népszerűsítésével, a fogyasztók és kereskedők oktatásával, az ügyfelek támogatásával és az informatikai infrastruktúra működtetésével kapcsolatosak. A pénzforgalmi szolgáltatóknak kellene viselniük az olyan műveletek költségeit, mint a kapcsolódó ügyféltámogatás, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem és a csalás ellenőrzése, valamint a tranzakciókezelés. A kezdeményezés érintheti a pénzforgalmi szolgáltatók díj- és kamatbevételeit is. A kereskedőknek meg kellene fizetniük a POS-terminálok tranzakciós, valamint éves karbantartási és engedélyezési díjait. Észszerűen feltételezhető azonban, hogy ezek a költségek nem lesznek magasabbak, mint a digitális euro által felváltott meglévő fizetési eszközök (főként készpénz- és betéti kártyák) díjai/költségei. A polgárok számára az „alapvető” digitáliseuro-szolgáltatások díjmentesek lesznek, a további szolgáltatásokért azonban díjakat kell fizetni, amelyek várhatóan nem lesznek magasabbak a meglévő fizetési eszközök költségeinél. A jogszabályok különös figyelmet fordítanak majd annak biztosítására, hogy a kereskedőkre kivetett díjak arányosak legyenek.

A digitális euróval történő fizetéseket hasonló kiber-, informatikai és egyéb működési kockázatok kísérik majd, mint a meglévő fizetési rendszereket. Emellett az eurorendszer a

digitális euro kibocsátójaként megnövekedett kiber- és működési kockázatokkal szembesülhet. A kiberbiztonsággal kapcsolatos kérdésekkel a meglévő és jövőben elfogadandó, a digitáliseuro-fizetésekre is kiterjedő jogszabályok foglalkoznak. Idetartozik a második pénzforgalmi szolgáltatási irányelv, a digitális működési rezilienciáról szóló jogszabálynak¹ (DORA) a pénzforgalmi szolgáltatókra vonatkozó követelményrendszere, valamint a kiberrezilienciáról szóló jogszabály. Ezen túlmenően az eurorendszer várhatóan a Bizottság által 2022 márciusában javasolt új kiberbiztonsági rendelet² hatálya alá fog tartozni.

Összességében az értékelés arra a következtetésre jut, hogy a megfelelő biztosítékokkal rendelkező, jól megtervezett digitális euro hosszú távú előnyei meghaladják annak költségeit. Ráadásul a fellépés elmaradásának költségei igen magasak lehetnek.

¹Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról és az 1060/2009/EK, a 648/2012/EU, a 600/2014/EU, valamint a 909/2014/EU rendelet módosításáról [EUR-Lex - 52020PC0595 - HU - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

² Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek egységesen magas szintű kiberbiztonságát biztosító intézkedések meghatározásáról [EUR-Lex - 52022PC0122 - HU - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)